

WSTYD NIE UCZY. WSTYD NISZCZY.

Wstyd to uczucie, które pojawia się u dziecka w drugim roku życia w odpowiedzi na komunikaty z otoczenia.

Na intensywność jego odczuwania wpływają:

PREDYSPOZYCJE WRODZONE

Wrażliwość,
skoncentrowanie na sobie,
duży wgląd w siebie,
wysoka samoświadomość.

Nie tylko takie komunikaty zawstydzają dziecko. Okazywanie niechęci, obrażanie się na nie, komentowanie jego osoby przy kimś innym, porównywanie. To kilka przykładów pośredniego zawstydzania dziecka.

WYCHOWANIE

Wpływ rodziców - bezpośrednio komunikaty dotyczące konkretnych sytuacji, ale oceniające dziecko, np. **"Jesteś głupi!"**, **"Nic nie potrafisz!"**, **"Wstydzę się ciebie!"**. Takie komunikaty nie uczą pokory, tylko odciskają na dziecku bolesne piętno. Jeśli najbliżsi je tak oceniają, to jak samo siebie ma lubić, akceptować?

Przez wstyd dziecko przypina sobie etykiety, które ciężko będzie mu później zmienić i uwierzyć w swoją wartość. Nie podejmie wyzwań, bo stwierdzi, że i tak im nie podoła. Przestanie się starać. Skoro jest czymś rozczarowaniem, to po co ma tutaj być? **Gdy nastolatek od dzieciństwa słyszy krytyczne słowa i doświadcza pośrednich, zawstydzających zachowań, to jak ma być przebojowy, pewny siebie, otwarty?** Jeśli rodzic się na niego obraża, okazuje mu wrogość, trudno mu będzie wykształcić w sobie stabilną i dobrą samoocenę. Zawstydzanie go spowoduje zahamowanie i obwinianie siebie, a nie swojego zachowania, za wszystkie zaistniałe negatywne sytuacje.

Rodzicu,

pamiętaj, że to Ty kształtujesz pewność siebie i poczucie własnej wartości swojego dziecka już od początku jego życia. Odpowiednie komunikaty mogą mu pomóc, niewłaściwe zaszkodzić. Zastanów się, jakie słowa do niego kierujesz i wybieraj rozważnie.

